

FORORD

INTRODUKTION TIL ARTIKLERNE

FORFATTER

**Jeppe Fuglsang Larsen,
Oline Pedersen, Jeanette Schade Leth
og Jette Bangshaab**

I denne udgave af UCN Perspektiv sætter vi fokus på temaet Det gode børne- og ungeliv og viser noget af den forskning, vi i UCN har bedrevet i forhold til netop dette tema, fra forskellige perspektiver og indenfor forskellige professioner.

Problemstillinger vedrørende det gode børne- og ungeliv har længe stået højt på den politiske, akademiske og fagprofessionelle dagsorden. Ofte har det været med fokus på begrebet mistrivsel. Nyere forskning har vist, at børn og unges fysiske og mentale trivsel er nedadgående (Ottosen et al., 2023; Jensen et al., 2022; Pommerencke et al., 2023), og fra fagprofessionelle og fagorganisationer, der arbejder med børn og unge til daglig, har man hørt, at der i dag er tale om en decideret mistrivselsskrise hos børn og unge, der i stigende grad lider af ensomhed, angst og præstationspres (se f.eks. Rimpler, 2022). Der er således stærke argumenter for, at det er vigtigt at forske i børn og unges mistrivsel i bred forstand, herunder hvad fagprofessionelle i mødet og arbejdet med børn og unge kan gøre for at mindske denne mistrivsel, men samtidig understreger det også behovet for, at der skabes viden om børn og unges perspektiver på, hvad det gode liv er, og hvad de oplever, kan bidrage

til deres trivsel. Dette temanummer om det gode børne- og ungeliv belyser begge dele.

Der er artikler, der indenfor forskellige temaer og med afsæt i forskellige professioner undersøger forhold, der kan skabe mistrivsel i børn og unges liv. Samtidig er der artikler, der har stort fokus på børn og unges egne stemmer i forhold til at udtrykke deres perspektiver på, hvad der er vigtigt i deres liv, hvilket også har implikationer for, hvordan fagprofessionelle kan arbejde med at øge børn og unges trivsel.

Anden forskning har vist, at der kan være et misforhold mellem, hvordan trivsel opleves i menneskers hverdagsliv, og de tiltag og praksisser, der er sat i verden for at øge trivslen (Keilow et al., 2014; Kiil et al., 2016; Vardinghus-Nielsen & Nissen, 2018). Med dette temanummer ønsker vi at gøre ny viden tilgængelig indenfor netop dette felt, og dermed skriver temanummeret sig ind i og bidrager til den politiske, akademiske og fagprofessionelle debat om det gode børne- og ungeliv.

I det følgende er der en kort præsentation af udgavens artikler. I den først artikel, **Børn som pårørende til søskende med type 1-diabetes**, viser Mia Buhl Povlsen og Jette Bangshaab, hvordan de gennem interview med børn har fået adgang til deres oplevelse af at være søskende til et barn, der er diagnosticeret med diabetes. De giver os muligheden for et særligt indblik i,

hvordan søskende oplever at være en del af en familie, der pludselig rammes af alvorlig sygdom. Børnene kommer også med ønsker til ændringer af den professionelle praksis, der vil være til gavn for dem i den første svære tid efter diagnosticeringen.

Den næste artikel, **Kompetenceudvikling i fysisk aktivitet i specialskoleregi** af Daniel Ramskov, Anette Benthholm og Lotte Stausgaard Skrubbeltang, er et litteraturreview, der afdækker viden om det pædagogiske personales kompetencer indenfor fysisk aktivitet med henblik på at forebygge den øgede risiko for sygdom, der er kendt ved inaktivitet. Reviewet viser bl.a., at viden på området er sparsom.

Det fører videre til artiklen **Being, becoming og belonging – dannelse i børneperspektiv**, hvor Torben Næsby og Birgitte Skov Pedersen giver os et indblik i begreberne dannelse, børnesyn og børns perspektiver, samt hvordan man i praksis kan indfange og arbejde med disse begreber i en pædagogisk praksis.

Herefter giver Marianne Hald os et indblik i børnenes oplevelser af deltagelse i udeskole i artiklen **Kan udeskole bidrage til øget trivsel i skolen?** Artiklen gør os klogere på, hvordan læring opleves at blive påvirket af uderummet, og hvordan det er med til at skabe en anden form for faglige fællesskaber set fra et børne- og lærerperspektiv.

FORORD

Sidst men ikke mindst tilbyder Henrik Madsen, Stine Bylin Bundgaard og Lisa Rygaard Frost Kristensen os et indblik i, hvordan elever i 5. og 8. klasse definerer det gode liv i artiklen **Børneperspektiver på det gode liv**, hvor de gennem filosofiske dialoger og æstetisk praksis samt elev- og lærerinterview har fået adgang til at forstå børnenes perspektiver. Artiklen ender ud i en diskussion af, hvordan man kan arbejde med trivsel i folkeskolen.

Litteraturliste

- Jensen, H., Davidsen, M., Møller, S.R., Román, J.E.I., Kragelund, K., Christensen, A.I. & Ekholm, O. (2022). *Danskernes sundhed – Den Nationale Sundhedsprofil 2021*. Udarbejdet af Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, for Sundhedsstyrelsen.
- Keilow, M., Holm, A., Bagger, S. & Henze-Pedersen, S. (2014). *Udvikling af trivselsmålinger i folkeskolen – en pilotundersøgelse*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Kiil, A., Arendt, J.N. & Rosholm, M. (2016). *Measuring Child Well-Being: An Overview of Potential Measurement Instruments*. KORA.
- Ottosen, M.H., Andreasen, A.G., Dahl, K.M., Lausten, M., Rayce, S.B. & Tagmose, B.B. (2023). *Børn og unge i Danmark – velfærd og trivsel 2022*. VIVE.
- Pommerencke, L.M., Jørgensen, S.E. & Pedersen, T.P. (2023). *Sundhedsprofil for børn og unge ind- og udskolingsundersøgt i skoleåret 2021/22 – Databasen Børns Sundhed*. Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet.
- Rimpler, E. (2022). BUPL: Unges mistrivselskrise starter i børnehaven, men kan løses med stærke fællesskaber. *Altinget*, 22. april 2022.
- Vardinghus-Nielsen, H. & Nissen, M.A. (2018). Hvordan sociale forhold kan gøre mennesker syge. I A. Dalsgaard & L. Meldgaard (red.), *Sociologi for sundhedsprofessionelle* (s. 177-200). København: Gads Forlag.

